

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III, predsedavajući sudija

sudija Kristof Bart

sudija Genel Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 17. jul 2023.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

**Javna redigovana verzija odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora
određene Jakupu Krasnićiju**

Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca

Aleks Vajting

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Džefri Roberts

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagenda

PRETRESNI PANEL II Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel), na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova, donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Tok postupka vezanog za periodično preispitivanje mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju (u daljem tekstu: g. Krasnićí) detaljno je izložen u ranijim odlukama.¹ U nastavku su izložena relevantna zbivanja u postupku posle 17. maja 2023, kada je doneta deveta odluka o preispitivanju mere pritvora (u daljem tekstu: deveta odluka o pritvoru).²

2. Dana 26. juna 2023, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) je podnelo izjašnjenje za potrebe desetog preispitivanja mere pritvora određene g. Krasnićiju (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).³

3. Dana 6. jula 2023, odbrana g. Krasnićija (u daljem tekstu: Krasnićijeva odbrana) podnela je odgovor na izjašnjenje tužilaštva (u daljem tekstu: odgovor odbrane).⁴

¹ V. na primer F01110, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju/ (u daljem tekstu: šesta odluka o pritvoru), 18. novembar 2022, poverljivo, stavovi 1-15 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F01110/RED).

² F01530, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju/, 17. maj 2023, poverljivo (javna redigovana verzija zavedena je 22. maja 2023, F01530/RED).

³ F01626, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Jakup Krasniqi* /Izjašnjenje tužilaštva o periodičnom preispitivanju mere pritvora/, 26. jun 2023.

⁴ F01649, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Response to Prosecution Submissions on Detention Review (F01626)* /Odgovor Krasnićijeva odbrane na izjašnjenje tužilaštva o preispitivanju mere pritvora (F01626)/, 6. jul 2023, poverljivo.

4. Dana 14. jula 2023, tužilaštvo je podnelo repliku na odgovor odbrane (u daljem tekstu: replika tužilaštva).⁵

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

5. Tužilaštvo traži da se g. Krasnićiju produži pritvor.⁶ Tužilaštvo tvrdi: (i) da je produženje pritvora g. Krasnićija neophodno i opravdano, budući da od donošenja devete odluke o pritvoru nije došlo do promena u okolnostima; i (ii) pritvor je tim više neophodan i opravdan što suđenje dalje napreduje i što će Krasnićii, zahvaljujući daljim bitnim procesnim radnjama, imati pristup novim informacijama o zaštićenim svedocima i tezi tužilaštva.⁷

6. Krasnićijeva odbrana traži da panel odobri da g. Krasnićii tokom letnje pauze u radu suda (u daljem tekstu: sudska pauza) bude na dve nedelje pušten na slobodu, uz primenu određenih uslova, kako bi proveo vreme sa svojom porodicom (u daljem tekstu: zahtev za puštanje na slobodu).⁸ Kako tvrdi Krasnićijeva odbrana, postojeći dokazi o potrebi da g. Krasnićii ostane u pritvoru više nisu dovoljni da bi se odbio zahtev g. Krasnićija da tokom kraćeg perioda bude uslovno pušten na slobodu.⁹ Ukoliko ne bude pušten na slobodu, Krasnićijeva odbrana traži da mu se tokom sudske pauze odobre dodatne privatne posete u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: pritvorski objekat i zahtev za dodatne posete).¹⁰

7. Tužilaštvo u replici tvrdi da odgovor odbrane treba odbiti i naložiti produženje pritvora g. Krasnićija.¹¹ Prema tvrdnjama tužilaštva: (i) odbrana u

⁵ F01674, specijalizovani tužilac, *Prosecution Reply to Krasniqi Defence Response to Prosecution Submissions on Detention Review* /Replika tužilaštva na odgovor Krasnićijeve odbrane na izjašnjenje tužilaštva o preispitivanju mere pritvora/, 14. jul 2023, poverljivo.

⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 32.

⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 7.

⁸ Odgovor odbrane, stavovi 2, 12.

⁹ Odgovor odbrane, stavovi 3-4, 11.

¹⁰ Odgovor odbrane, stav 15.

¹¹ Replika tužilaštva, stavovi 1, 12.

odgovoru proizvoljno prenebregava činjenice koje joj ne odgovaraju i namerno pogrešno tumači relevantne koncepte; i (ii) nekoliko panela Specijalizovanih veća već je razmotrilo i odbilo većinu tvrdnji izloženih u odgovoru odbrane.¹²

III. MERODAVNO PRAVO

8. Za odlučivanje o predmetnom pitanju merodavni su član 41(6), (10) i (12) Zakona i pravila 56 i 57 Pravilnika, i te pravne odredbe su detaljno izložene u ranijim odlukama.¹³ Panel će te kriterijume primeniti i u ovoj odluci.

IV. PERIODIČNO PREISPITIVANJE MERE PRITVORA

9. Svrha dvomesečnog preispitivanja mere pritvora pre početka suđenja prema članu 41(10) jeste da se utvrdi da li i dalje postoje razlozi za zadržavanje u pritvoru.¹⁴ Promene okolnosti nisu od presudnog značaja, ali ih panel mora uzeti u razmatranje *proprio motu* ili ako na njih skrene pažnju neka od strana u postupku.¹⁵

A. KRITERIJUMI IZ ČLANA 41

i. Osnovana sumnja

10. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz

¹² Replika tužilaštva, stav 1.

¹³ V. na primer šestu odluku o pritvoru, stavove 18-21.

¹⁴ IA022/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija protiv odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora/, 22. avgust 2022, poverljivo, stav 37 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA022/F00005/RED).

¹⁵ IA010/F00008, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija protiv odluke o preispitivanju mere pritvora/, 27. oktobar 2021, poverljivo, stav 19 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA010/F00008/RED).

nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora.¹⁶

11. Tužilaštvo tvrdi da od donošenja odluke o potvrđivanju optužnice (u daljem tekstu: prva odluka o potvrđivanju optužnice),¹⁷ odluke o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice (u daljem tekstu: druga odluka o potvrđivanju optužnice)¹⁸ i devete odluke o pritvoru nije došlo do promena okolnosti, te da stoga i dalje postoji osnovana sumnja da je g. Krasnići izvršio krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća.¹⁹ Krasnićijeva odbrana nije iznela nikakve konkretne argumente po ovom pitanju.

12. Panel podseća da je u prvoj odluci o potvrđivanju optužnice, sudija za prethodni postupak zaključio da, prema članu 39(2), postoji dobro utemeljena sumnja da g. Krasnići snosi krivičnu odgovornost za izvesne zločine protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratne zločine (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) prema članovima 13, 14(1)(c) i 16(1)(a).²⁰ Pored toga, sudija za

¹⁶ V. ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, *Judgment*, 28. novembar 2017, stav 222.

¹⁷ F00026, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of the Indictment Against Hashim Taçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi* /Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Selimija i Jakupa Krasnićija/, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte* (poverljiva redigovana verzija [F00026/CONF/RED] i javna redigovana verzija [F00026/RED] zavedene su 19. i 30. novembra 2020).

¹⁸ F00777, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of Amendments to the Indictment* /Odluka o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice/, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte* (poverljiva redigovana verzija [F00777/CONF/RED], javna redigovana verzija [F00777/RED] i poverljiva manje redigovana verzija [F00777/CONF/RED2] zavedene su 22. aprila, 6. maja i 16. maja 2022. Tražene izmene i dopune opisane su u stavu 11.

¹⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 8 (i tamo citirani izvori).

²⁰ Prva odluka o potvrđivanju optužnice, stav 521(a). V. takođe, na primer, devetu odluku o pritvoru, stav 11; F01382, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju/ (u daljem tekstu: osma odluka o pritvoru), 17. mart 2023, stav 11 (javna redigovana verzija zavedena je 20. marta 2023, F01382/RED); F01212, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju/ (u daljem tekstu: sedma odluka o pritvoru), 17. januar 2023, poverljivo, stav 13 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F01212/RED); šesta odluka o pritvoru, stav 25; F00978, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Jakupu Krasnićiju/ (u daljem tekstu: peta odluka o pritvoru), 19. septembar 2022, poverljivo, stav 24 (javna redigovana verzija

prethodni postupak je zaključio da je utvrđeno postojanje dobro utemeljene sumnje u vezi s novim optužbama koje je tužilaštvo iznelo protiv g. Krasnićija.²¹ Ti zaključci doneti su na osnovu kriterijuma koji je stroži od kriterijuma osnovane sumnje iz člana 41(6)(a).²²

13. Pošto nema bitnih novih okolnosti koje bi uticale na navedene zaključke, panel konstatuje da još uvek postoji osnovana sumnja da je g. Krasnićii izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća u smislu člana 41(6)(a) i (10).

ii. Neophodnost pritvora

14. Kad je reč o osnovima za produženje pritvora, član 41(6)(b) predviđa tri alternativna osnova (tri opasnosti) za zaključak da je pritvor neophodan: (i) opasnost od bekstva; (ii) opasnost od ometanja postupka; i (iii) opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.²³ Pritvor treba produžiti ukoliko postoje jasni osnovi da se veruje da će se jedna ili više tih opasnosti ostvariti.²⁴ "Jasni" u ovom kontekstu znači da te opasnosti treba detaljno opisati i pozvati se na relevantne

zavedena je 23. septembra 2022, F00978/RED); F00801, sudija za prethodni postupak, *Decision on Periodic Review of Detention of Jakup Krasnićii* /Odluka o redovnom preispitivanju pritvora Jakupa Krasnićija/ (u daljem tekstu: četvrta odluka o pritvoru), 13. maj 2022, poverljivo i *ex parte*, stav 38 (poverljiva redigovana verzija, F00801/CONF/RED, i javna redigovana verzija, F00801/RED, zavedene su 13. i 24. maja 2022).

²¹ Druga odluka o potvrđivanju optužnice, stav 183. V. takođe devetu odluku o pritvoru, stav 11; osmu odluku o pritvoru, stav 11; sedmu odluku o pritvoru, stav 13; šestu odluku o pritvoru, stav 25; petu odluku o pritvoru, stav 24; četvrtu odluku o pritvoru, stav 38.

²² V. na primer IA008/F00004, panel Apelacionog suda, *Decision on Kadri Veseli's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Kadrija Veseljića na odluku o preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: odluka o Veseljićevoj žalbi na odluku o pritvoru), 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 21 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA008/F00004/RED).

²³ Up. ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], no. 23755/07, *Judgment*, 5. jul 2016, stav 88; ECtHR, *Zohlandt v. the Netherlands*, no. 69491/16, *Judgment*, 9. februar 2021, stav 50; ECtHR, *Grubnyk v. Ukraine*, no. 58444/15, *Judgment*, 17. septembar 2020, stav 115; ECtHR, *Korban v. Ukraine*, no. 26744/16, *Judgment*, 4. jul 2019, stav 155.

²⁴ IA004/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Tačić's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka o žalbi Hašima Tačića na odluku o privremenom puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu: prva odluka o Tačićjevoj žalbi na odluku o pritvoru), 30. april 2021, poverljivo, stav 19 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA004/F00005/RED).

informacije ili dokaze.²⁵ Pri utvrđivanju da li postoji neki od osnova iz člana 41(6)(b) koji opravdavaju zadržavanje nekog lica u pritvoru, merodavni kriterijum je, s jedne strane, da je manje nego izvesno, ali s druge, da je više nego moguće da će se neka opasnost ostvariti.²⁶

a) Opasnost od bekstva

15. Tužilaštvo tvrdi da je opasnost od bekstva veća zbog toga što je g. Krasnići bolje upoznat sa tezom tužilaštva, uključujući optužbe koje mu se stavljaju na teret i dokaze koji su (ili će tek biti) izvedeni u vezi s tim optužbama.²⁷ Po mišljenju tužilaštva, kako odmiče suđenje, činjenica da g. Krasnići zna da su optužbe protiv njega teške i da bi one za posledicu mogle imati dugotrajnu kaznu zatvora ima sve veću težinu.²⁸

16. Krasnićijeva odbrana tvrdi da ne postoji opasnost od bekstva g. Krasnićija i da tužilaštvo nije pokazalo da postoje jasni osnovi da se veruje da ta opasnost postoji.²⁹

17. Tužilaštvo u replici nije iznelo argumente o ovom pitanju.

18. Panel je razmotrio argumente tužilaštva imajući u vidu fazu postupka i, budući da nema novih faktora koje bi trebalo uzeti u obzir, potvrđuje svoj raniji zaključak da tužilaštvo nije dokazalo svoju tvrdnju o postojanju "dovoljno realne mogućnosti"³⁰ da će g. Krasnići pobeći ukoliko bude pušten na slobodu.³¹

²⁵ U članu 19.1.30 Zakonika o krivičnom postupku Kosova iz 2012, Zakon br. 04/L-123, pod izrazom "jasno" misli se na to da "strana koja daje informacije ili dokaz mora [...] detaljno [da] navede informacije ili dokaz o kom govori".

²⁶ Prva odluka o Tačijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 22.

²⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stav 10.

²⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stav 10, gde se upućuje, između ostalog, na KSC-BC-2020-05, F00494/RED/COR, Pretresni panel I, *Corrected Version of Public Redacted Version of Trial Judgment* /Ispravljena verzija javne redigovane verzije prvostepene presude/ (u daljem tekstu: prvostepena presuda u predmetu *Mustafa*), 24. januar 2023, stav 831.

²⁹ Odgovor odbrane, stav 6.

³⁰ V. na primer prvu odluku o Tačijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 24.

³¹ V. devetu odluku o pritvoru, stavovi 15, 17.

19. Uz to, kao što je već konstatovano, postoje dokazi da je g. Krasnići prilikom dovođenja i tokom pritvora po svim pitanjima saradivao sa nadležnim organima.³²

20. Iako se opasnost od bekstva nikada ne može sasvim isključiti,³³ panel smatra da opasnost od bekstva nije osnov da se g. Krasnićiju produži pritvor na osnovu pravila 41(6)(b)(i).

b) Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

21. Pozivajući se na ranije zaključke drugih panela, tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići ometati postupak.³⁴ Prema rečima tužilaštva, Krasnićijevoj odbrani i g. Krasnićiju (dalje) se obelodanjuju veoma osetljive informacije, usled čega je sve veća opasnost da će osetljive informacije o svedocima dospeti do javnosti pre početka njihovog svedočenja.³⁵ Tužilaštvo dalje tvrdi da su zastrašivanje svedoka i uticanje na njih i dalje redovne pojave, a to je u datom kontekstu relevantan faktor, kao što je zaključio panel Apelacionog suda.³⁶

22. Krasnićijeva odbrana tvrdi da se tvrdnje tužilaštva o opasnosti od ometanja postupka zasnivaju na dokazima za koje je panel zaključio da nemaju značaja ni dokazne snage i na materijalu koji je star više od dve godine.³⁷ Krasnićijeva odbrana upućuje na svoje ranije tvrdnje o faktorima na koje se poziva tužilaštvo koji, po njenom mišljenju, nisu dovoljni za dalje produženje pritvora.³⁸ Konkretno, Krasnićijeva odbrana tvrdi da nema dokaza o tome da je ijedan svedok zastrašivan pre ili posle davanja iskaza, a pogotovo ne da je to učinilo lice koje ima neke veze

³² Deveta odluka o pritvoru, stav 16; osma odluka o pritvoru, stav 18; sedma odluka o pritvoru, stav 18 i fusnota 30.

³³ V. devetu odluku o pritvoru, stav 17; osmu odluku o pritvoru, stav 19; sedmu odluku o pritvoru, stavove 18-19.

³⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 11-17 (i tamo citirani izvori).

³⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 15-17.

³⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 14 (i tamo citirani izvori).

³⁷ Odgovor odbrane, stav 7.

³⁸ Odgovor odbrane, stav 7.

g. Krasnićijem.³⁹ Uz to, Krasnićijeva odbrana tvrdi da je usled upućenosti g. Krasnićija u tok predmeta u protekla četiri meseca zapravo manja verovatnoća da će se on upustiti u neke zabranjene aktivnosti, naročito ako se ima u vidu da dosad izvedeni dokazi ne ukazuju na to da je g. Krasnićići osoba koja bi uticala na svedoke ili izvršila nova krivična dela.⁴⁰

23. Tužilaštvo u replici iznosi da Krasnićijeva odbrana pogrešno tumači svrhu režima pritvora kada tvrdi da osnov za zaključak o opasnosti od ometanja postupka nije valjan jer je star preko dve godine.⁴¹ Tužilaštvo takođe osporava argumente Krasnićijeve odbrane da nema dovoljno ili da uopšte nema konkretnih dokaza o zastrašivanju svedoka ili tome da se g. Krasnićići ponašao na neki određeni način.⁴²

24. Panel skreće pažnju da se prilikom procene opasnosti iz člana 41(6)(b) primenjuje standard koji ne iziskuje da se navede "konkretan primer" situacije kada je g. Krasnićići lično zastrašivao ili uznemiravao nekog svedoka.⁴³

25. Panel podseća da je već utvrdio da postoji opasnost da će g. Krasnićići ometati postupak koji se vodi pred Specijalizovanim većima s obzirom na, između ostalog: (i) njegov uticaj koji, zajedno s njegovom spremnošću i sposobnošću da dođe do poverljivih informacija nedostupnih javnosti, opravdano navodi na zaključak da g. Krasnićići može da obezbedi pristup poverljivim informacijama o pitanjima koja

³⁹ Odgovor odbrane, stav 8.

⁴⁰ Odgovor odbrane, stav 9.

⁴¹ Replika tužilaštva, stav 2.

⁴² Replika tužilaštva, stavovi 3-6.

⁴³ V. devetu odluku o pritvoru, stav 20; osmu odluku o pritvoru, stav 23; sedmu odluku o pritvoru, stav 23, gde se upućuje na IA003/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu: prva odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 30. april 2021, poverljivo, stav 59 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA003/F00005/RED). V. takođe F01302, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Hashim Thaçi* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Hašimu Tačiju/, 17. februar 2023, poverljivo, stav 24 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F01302/RED); F01303, panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseljiju/, 17. februar 2023, stav 23.

se trenutno vezuju za njegovo ime; (ii) izjave za javnost u kojima je kritikovao Specijalizovana veća; i (iii) sadržaj objave na Fejsbuku od 24. aprila 2020. uperene protiv „kolaboracionista”.⁴⁴ Pored toga, panel Apelacionog suda je potvrdio da: (i) ima pokazatelja da je g. Krasnići u najmanju ruku sklon zastrašivanju svedoka, [BRISANO];⁴⁵ i da je (ii) pri utvrđivanju da li postoji opasnost da će g. Krasnići, ukoliko bude pušten, ometati postupak, bilo opravdano uzeti u obzir, između ostalog, njegove izjave za javnost u kojima je kritikovao Specijalizovana veća ili njegovu objavu na Fejsbuku od 24. aprila 2020.⁴⁶

26. Kao što je već rečeno, s obzirom na to da je suđenje počelo i da se postupak dalje odvija, Krasnićijevoj odbrani su obelodanjeni i dalje se obelodanjuju imena i lični podaci izvesnih veoma osetljivih svedoka,⁴⁷ što znači da će te informacije biti dostupne i širem krugu lica, uključujući Krasnićija. Panel ostaje pri stavu da to pak povećava rizik da osetljive informacije dopru do javnosti pre nego što dotični svedoci daju iskaz. S obzirom na te faktore, puštanje na slobodu optuženog koji raspolaže osetljivim informacijama nije poželjno ukoliko se svedocima koji tek treba da daju iskaz želi pružiti efikasna zaštita.⁴⁸ Shodno tome, tvrdnje Krasnićijeve odbrane s tim u vezi⁴⁹ se odbijaju.

⁴⁴ V. na primer devetu odluku o pritvoru, stav 21; osmu odluku o pritvoru, stav 24; sedmu odluku o pritvoru, stavove 22-24; šestu odluku o pritvoru, stav 34; petu odluku o pritvoru, stav 33.

⁴⁵ IA002/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu: prva odluka po Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 30. april 2021, poverljivo, stav 62 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA002/F00005/RED); IA006/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o preispitivanju pritvora/ (u daljem tekstu: druga odluka po Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 30 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA006/F00005/RED).

⁴⁶ Prva odluka po Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 50.

⁴⁷ V. devetu odluku o pritvoru, stav 22; osmu odluku o pritvoru, stav 25.

⁴⁸ V. devetu odluku o pritvoru, stav 22; osmu odluku o pritvoru, stav 25; sedmu odluku o pritvoru, stav 25.

⁴⁹ Odgovor odbrane, stavovi 7, 9.

27. Pored toga, što se tiče tvrdnje Krasnićijeve odbrane da nema dokaza o zastrašivanju svedoka,⁵⁰ panel podseća da o ovom pitanju donosi odluku imajući u vidu činjenicu da je na Kosovu uticanje na svedoke u ovom i drugim predmetima pred Specijalizovanim većima i dalje redovna pojava.⁵¹

28. S obzirom na navedeno, panel zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići ometati odvijanje postupka vodi pred Specijalizovanim većima.

c) Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

29. Što se tiče zaključaka panela iz devete odluke o pritvoru,⁵² tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići izvršiti nova krivična dela.⁵³ Tužilaštvo podseća na zaključak panela da dalje obelodanjivanje osetljivih informacija dovodi do neprihvatljive opasnosti od izvršenja novih krivičnih dela i smatra da je ta opasnost kako odmiče suđenje sve veća.⁵⁴ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da treba uzeti u obzir sledeće: (i) redovnu pojavu da se svedoci zastrašuju; (ii) izuzetno tešku prirodu optužbi protiv g. Krasnićija; (iii) činjenicu da su krivična dela za koja se g. Krasnići tereti izvršena u saradnji s drugim licima; i (iv) činjenicu da se u prvoj odluci o potvrđivanju optužnice opisuje lično učešće g. Krasnićija u izvršenju krivičnih dela.⁵⁵

30. Tvrdnje Krasnićijeve odbrane o opasnosti od izvršenja novih krivičnih dela mahom su iste kao tvrdnje koje su ukratko opisane u stavu 22 ove odluke vezanom za opasnost od ometanja postupka.⁵⁶ Krasnićijeva odbrana takođe tvrdi da

⁵⁰ Odgovor odbrane, stav 8.

⁵¹ V. devetu odluku o pritvoru, stav 23; osmu odluku o pritvoru, stav 26, gde se upućuje na prvostepenu presudu u predmetu *Mustafa*, stav 57.

⁵² Deveta odluka o pritvoru, stavovi 27-29.

⁵³ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 18-22.

⁵⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 22.

⁵⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 20.

⁵⁶ V. odgovor odbrane, stavovi 7-9.

poodmakla životna dob i zdravstveno stanje g. Krasnićija govore o tome da nema opasnosti da će on izvršiti nova krivična dela.⁵⁷

31. Tvrdnje koje tužilaštvo u replici iznosi u vezi s opasnošću od izvršenja krivičnih dela mahom su iste kao tvrdnje koje su ukratko opisane u stavu 23 ove odluke u vezi sa opasnošću od ometanja postupka.

32. Panel podseća da je u devetoj odluci o pritvoru zaključio da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići izvršiti nova krivična dela.⁵⁸ Po mišljenju panela, faktori uzeti u obzir pri utvrđivanju postojanja opasnosti od ometanja postupka važe i za utvrđivanje da li postoji opasnost da će g. Krasnići izvršiti nova krivična dela.⁵⁹ S obzirom na to, panel smatra od poslednjeg preispitivanja mere pritvora nije došlo do promena okolnosti koje bi dovele do drugačijeg zaključka o ovom pitanju.

33. Panel ističe da je suđenje u ovom predmetu počelo, da je Krasnićijevoj odbrani obelodanjen identitet osetljivih svedoka i da se mora preduprediti svaka opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.

34. S obzirom na sve ove faktore, panel smatra da i dalje postoji opasnost da će g. Krasnići izvršiti nova krivična dela prema članu 41(6)(b)(iii).

iii. Zaključak

35. Panel zaključuje da u ovom trenutku i dalje raspolaže nedovoljnim informacijama da bi zaključio da bi g. Krasnići mogao da izbegava pravdu. Međutim, na osnovu relevantnog kriterijuma panel se uverio da postoji opasnost da će g. Krasnići ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će izvršiti nova krivična dela nad licima koja se smatraju protivnicima Oslobođilačke vojske Kosova, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli dati iskaz u ovom predmetu, odnosno koji treba da stupe pred Specijalizovana veća.

⁵⁷ Odgovor odbrane, stav 10.

⁵⁸ Deveta odluka o pritvoru, stav 29.

⁵⁹ V. gore, stavove 25-27; devetu odluku o pritvoru, stav 27.

Panel će u nastavku oceniti da li ijedan od uslova za puštanje g. Krasnićija na slobodu može u dovoljnoj meri da otkloni te opasnosti.

B. DRUGE MERE UMEMSTO PRITVORA

36. Pozivajući se na ranije zaključke panela, tužilaštvo tvrdi sledeće: (i) opasnosti iz člana 41(6)(b) mogu se efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća; (ii) nakon donošenja devete odluke o pritvoru nije došlo ni do kakvih promena koje bi uticale na ocenu uslova, ni opštih ni uslova koji bi se primenjivali tokom nekog ograničenog perioda; i (iii) u stvari, nastavak suđenja i dalje obelodanjivanje čine opasnosti većim nego ikad.⁶⁰

37. U kontekstu svog zahteva za puštanje na slobodu, Krasnićijeva odbrana predlaže sledeće uslove:

- a) boravak na slobodi trajao bi približno dve nedelje;
- b) g. Krasnićii boravio bi u svojoj kući u [BRISANO], gde postoji mogućnost da se izoluje od suseda;
- c) kontakti g. Krasnićija bili bi ograničeni na članove uže porodice, koji bi boravili s njim u [BRISANO];
- d) svi koji budu boravili sa g. Krasnićijem u [BRISANO] dobrovoljno će pristati da ne koriste apsolutno nikakve uređaje za komunikaciju; i
- e) g. Krasnićii bi se pridržavao dodatnih ograničenja koja kosovska policija uvede kako bi se u što većoj meri obezbedio isti stepen nadzora kao u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća i otklonila opasnost o ometanja postupka, o čemu je odbrana već govorila i za šta je policija Kosova već pružila garancije.⁶¹

⁶⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 23-27, gde se upućuje na devetu odluku o pritvoru, stavove 33-35.

⁶¹ Odgovor odbrane, stav 12, gde se upućuje na F00548/eng, Služba za organizaciju rada u sudnici, *Answer to the Request Number KSC-BC-2020-06, dated 13 October 2021* /Odgovor na zahtev broj KSC-BC-2020-06 od 13. oktobra 2021/, 3. novembar 2021, poverljivo, i F00568, specijalizovani branilac, *Krasniqi Defence Observations on Kosovo Police Submissions* /Komentari Krasnićijeve odbrane na podnesak policije Kosova/, 12. novembar 2021, poverljivo.

38. Krasnićijeva odbrana tvrdi sledeće: (i) ovaj skup mera je obimniji od svih ranije predloženih; (ii) predložena ograničenja su po obimu i dijapazonu najbliža režimu koji se primenjuje u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća; i (iii) pošto je predloženi period boravka na slobodi kratak, a broj lica koja će boraviti sa g. Krasnićijem u [BRISANO] mali, veća je verovatnoća da će mere biti delotvorne i sprovodive, zbog čega je vrlo malo verovatno da će g. Krasnićići prekršiti bilo koji od uslova koje odredi panel.⁶²

39. Tužilaštvo u replici kaže da nije tačno da su predloženi uslovi obimniji od svih dosad predloženih i da Krasnićijeva odbrana prenebregava zaključke panela u vezi s tim.⁶³

40. Pri odlučivanju da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, panel mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b).⁶⁴ U članu 41(12) predviđen je niz mera koje treba razmotriti kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog na suđenju, sprečilo ponavljanje krivičnog dela i omogućilo uspešno vođenje postupka. S tim u vezi panel podseća da se pritvor produžava samo ako nema alternativnih, objektivno raspoloživih blažih mera kojima se dovoljno mogu umanjiti rizici iz člana 41(6)(b).⁶⁵ Panel stoga mora da

⁶² Odgovor odbrane, stav 13.

⁶³ Replika tužilaštva, stav 7.

⁶⁴ U vezi sa obavezom da se razmotre "alternativne mere", v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of the Rules of Procedure and Evidence Adopted by Plenary on 17 March 2017 to the Specialist Chamber of the Constitutional Court Pursuant to Article 19(5) of Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu/ (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova*, stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], no. 5826/03, *Judgment*, 22. maj 2012, stav 140 *in fine*.

⁶⁵ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 114; KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of Amendments to the Rules of Procedure and Evidence Adopted by the Plenary on 29 and 30 April 2020* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020/, 22. maj 2020, stav 70. V. takođe ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], stav 140 *in fine*.

razmotri sve objektivne alternativne mere koje se mogu uvesti, a ne samo one koje iznose Krasnićijeva odbrana ili tužilaštvo.⁶⁶

41. Što se tiče opasnosti od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i izvršenja novih krivičnih dela, panel je u više navrata zaključio sledeće:

- a) nijednim uslovom koji je već predložila Krasnićijeva odbrana niti bilo kojim dodatnim merama iz člana 41(12), naloženim *proprio motu*, ne mogu se u ovoj fazi postupka u dovoljnoj meri umanjiti postojeće opasnosti vezane za g. Krasnićija;⁶⁷
- b) mere koje se primenjuju u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća, u celini uzev: (i) garantuju pouzdanu zaštitu u slučaju nenadziranih poseta i komunikacije sa članovima porodice i licima koja imaju odobrenje za posetu, s ciljem da se opasnosti od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela svedu na minimum; i (ii) doprinose stvaranju kontrolisane sredine u kojoj se potencijalne povrede tajnosti podataka lakše mogu utvrditi odnosno sprečiti;⁶⁸ i
- c) komunikacija g. Krasnićija se samo u okviru sistema nadzora komunikacija kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća

⁶⁶ Prva odluka po Seljimijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 86; KSC-BC-2020-05, F00127, Pretresni panel I, *Fourth Decision on Review of Detention* /Četvrta odluka o preispitivanju mere pritvora/, 25. maj 2021, stav 24.

⁶⁷ V. devetu odluku o pritvoru, stav 33; osmu odluku o pritvoru, stav 37; sedmu odluku o pritvoru, stav 38. V. takođe šestu odluku o pritvoru, stavove 51-52; petu odluku o pritvoru, stavove 50-53; četvrtu odluku o pritvoru, stavove 66-71; IA020/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention* /Odluka o žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o periodičnom preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: četvrta odluka o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 2. avgust 2022, poverljivo, stav 39 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA020/F00005/RED).

⁶⁸ V. devetu odluku o pritvoru, stav 33; osmu odluku o pritvoru, stav 37; sedmu odluku o pritvoru, stav 38. V. takođe šestu odluku o pritvoru, stav 53; petu odluku o pritvoru, stav 52; četvrtu odluku o pritvoru, stav 71; IA016/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Jakup Krasniqi's Appeal Against Decision on Remanded Detention Review and Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o vraćenju odluci o preispitivanju mere pritvora i odluci o redovnom preispitivanju mere pritvora/ (u daljem tekstu: treća odluka o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru), 25. mart 2022, poverljivo, stav 30 (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA016/F00005/RED).

može ograničiti tako da se opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela dovoljno umanji.⁶⁹

42. Što se puštanja na slobodu tokom kraćeg perioda koje je tražila Krasnićijeva odbrana, panel je ranije već objasnio da kratko trajanje boravka na slobodi (dve nedelje) ne menja zaključak da se samo u okviru sistema nadzora komunikacija kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća komunikacija g. Krasnićija može ograničiti tako da se opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela dovoljno umanji.⁷⁰

43. Panel dalje ima u vidu i sledeće predloge Krasnićijeve odbrane: (i) g. Krasnićići bi tokom svog kratkog boravka na slobodi boravio u svojoj kući u [BRISANO], gde postoji mogućnost da se izoluje od suseda; (ii) njegovi kontakti bili bi ograničeni na članove uže porodice, koji bi boravili s njim u [BRISANO]; i (iii) svi koji budu boravili sa g. Krasnićijem u [BRISANO] dobrovoljno će pristati na uslov da ne koriste apsolutno nikakve uređaje za komunikaciju.⁷¹

44. Panel najpre primećuje da Krasnićijeva odbrana nije navela koliko osoba čini "užu porodicu" niti je na bilo koji način potkrepila svoje tvrdnje da će: (i) kod svoje kuće u [BRISANO] g. Krasnićići biti u mogućnosti da se izoluje od suseda; i da će (ii) svi koji s njim budu boravili dobrovoljno pristati da ne koriste apsolutno nikakve uređaje za komunikaciju. Čak i kad bi: (i) sa g. Krasnićijem boravio veoma mali broj lica; i (ii) njegova kuća bila dovoljno izolovana od suseda; a (iii) svi koji s njim budu boravili dobrovoljno pristali da ne koriste apsolutno nikakve uređaje za komunikaciju, panel podseća da je panel Apelacionog suda zaključio da se stalno prisustvo članova uže porodice u kući optuženog i njihov neograničen i nenadziran kontakt sa optuženim ne mogu porediti sa ograničenim, mada

⁶⁹ V. devetu odluku o pritvoru, stav 34; osmu odluku o pritvoru, stav 38; sedmu odluku o pritvoru, stav 39. V. takođe šestu odluku o pritvoru, stav 53; petu odluku o pritvoru, stav 52; četvrtu odluku o pritvoru, stav 71.

⁷⁰ Osmu odluku o pritvoru, stav 38. V. takođe sedmu odluku o pritvoru, stav 39.

⁷¹ Odgovor odbrane, stav 12.

redovnim, posetama optuženom u kontrolisanim uslovima u ustanovi strogo zatvorenog tipa kakva je pritvorski objekat Specijalizovanih veća.⁷² Iako g. Krasnići u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća ima mogućnost da komunicira bez nadzora, takva je komunikacija strogo regulisana i podleže ograničenjima kojima se smanjuje opasnost od nedozvoljene razmene informacija.⁷³

45. Pored toga, Sekretarijat je u jedinstvenoj poziciji utoliko što rukovodi i upravlja pritvorskim objektom Specijalizovanih veća, ima pristup relevantnim informacijama i u prilici je da dobro sagleda razloge iz kojih je u ovom predmetu potrebno primeniti mere za zaštitu svedoka, žrtava i drugih lica izloženih riziku usled svedočenja svedokâ.⁷⁴ Za razliku od Sekretarijata, kosovska policija: (i) nema i ne može da ima pristup svim relevantnim informacijama o svedocima, žrtvama i drugim licima izloženim opasnosti usled svedočenja svedokâ u ovom predmetu; i (ii) pošto ne raspolaze takvim informacijama, kosovska policija nije u mogućnosti da jasno sagleda opasnosti i obezbedi nivo zaštite koji bi se mogao porediti s onim koji pruža pritvor u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća, naročito kad je reč o poverljivim informacijama koje bi mogle biti razmenjene.⁷⁵

46. Prema tome, čak i kad bi se tokom privremenog boravka na slobodi vršio nadzor unutrašnjosti kuće g. Krasnićija, to bi i dalje pružilo brojne mogućnosti za nenadzirane vidove komunikacije, između ostalog, u cilju ometanja postupka pred Specijalizovanim većima i izvršenja novih krivičnih dela, pošto bi se

⁷² Četvrta odluka o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 30 (i tamo citirani izvori).

⁷³ Četvrta odluka o pritvoru, stav 69; F00582, sudija za prethodni postupak, *Decision on Remanded Detention Review Decision and Periodic Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka po vraćenoj odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Jakupa Krasnićija/ (u daljem tekstu: treća odluka o pritvoru), 26. novembar 2021, poverljivo, stav 71 (javna redigovana verzija zavedena je 8. decembra 2021, F00582/RED); četvrta odluka o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 30; odluka o Veseljijevoj žalbi na odluku o pritvoru, fusnota 95.

⁷⁴ V takođe treću odluku o pritvoru, stav 72.

⁷⁵ Četvrta odluka o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 35; treća odluka o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stavovi 31-32. V. takođe treću odluku o pritvoru, stav 74.

sprovodilo izvan kontrolisane sredine pritvorskog objekta Specijalizovanih veća.⁷⁶ Šta više, čak i kad bi kosovska policija otkrila (potencijalno) nedozvoljeno ponašanje i prijavila ga Sekretarijatu, time bi se postupku obaveštavanja dodao još jedan korak, koji uključuje organe van sistema Specijalizovanih veća, što zahteva dodatno vreme i stvara dodatne mogućnosti da se informacije prenesu dalje.⁷⁷

47. S obzirom na navedeno, panel smatra da se uslovima predloženim u odgovoru odbrane ne bi adekvatno predupredila mogućnost da g. Krasnići prenese poverljive informacije ili da od nekog člana svoje porodice zatraži da usmeno prenese informacije ili da prenese tajne poruke u cilju ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršenja novih krivičnih dela.⁷⁸

48. S obzirom na navedeno, panel ostaje pri stavu da se ni uslovima koje predlaže odbrana ni dodatnim merama iz člana 41(12) koje bi panel naložio *proprio motu* u ovoj fazi postupka ne bi u dovoljnoj, ili sličnoj meri koju obezbeđuje pritvor u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća, umanjile postojeće opasnosti vezane za g. Krasnićija.

49. S obzirom na navedeno, panel ostaje pri ranijim zaključcima, navedenim u stavu 41 ove odluke, i zaključuje da se opasnost od ometanja postupka i izvršenja novih krivičnih dela u ovoj fazi postupka može efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća. S obzirom na to, panel zaključuje da osim daljeg pritvora g. Krasnićija ne postoje druge mere kojima se u dovoljnoj meri

⁷⁶ V. takođe četvrtu odluku o pritvoru stav 68; treću odluku o pritvoru, stav 74; F00371, sudija za prethodni postupak, *Decision on Review of Detention of Jakup Krasniqi* /Odluka o preispitivanju pritvora Jakupa Krasnićija/ (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru), 25. jun 2021, poverljivo, stav 52 (javna redigovana verzija zavedena je 30. jun 2021, F00371/RED); četvrtu odluku o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stavove 33-34 (takođe kad je reč o mogućnosti da službenik Sekretarijata uživo nadgleda komunikaciju sa članovima porodice); treću odluku o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 28.

⁷⁷ V: takođe četvrtu odluku o pritvoru, stav 68; četvrtu odluku o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 35 (v. takođe stav 34 o mogućnosti da službenik Sekretarijata uživo nadgleda komunikaciju); treću odluku o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 32.

⁷⁸ V. takođe četvrtu odluku o pritvoru, stav 66; treću odluku o pritvoru, stav 70; drugu odluku o pritvoru, stav 52; drugu odluku po Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stavove 52-53; četvrtu odluku o Krasnićijevoj žalbi na odluku o pritvoru, stav 29.

mogu otkloniti opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii), bilo uopšte bilo za neki određeni period.

C. OPRAVDANOST MERE PRITVORA

50. Tužilaštvo tvrdi da je, kad se uzmu u obzir svi faktori, zadržavanje g. Krasnićija u pritvoru i dalje srazmerna mera.⁷⁹ U pogledu toga tužilaštvo upućuje na raniji zaključak panela: (i) da se g. Krasnici po deset tačaka optužnice tereti za teška krivična dela prema međunarodnom pravu u čijem izvršenju je, prema optužbama, imao značajnu ulogu; (ii) da mu, ukoliko bude oglašen krivim, može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora; (iii) da se stalne opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) ne mogu dovoljno umanjiti primenom objektivno mogućih alternativnih mera; (iv) da je predmet protiv g. Krasnićija složen; (v) da je, kako je opisano gore, zastrašivanje svedoka redovna pojava; i (vi) da postupak i dalje napreduje.⁸⁰

51. Krasnićijeva odbrana osporava tvrdnju da je zadržavanje g. Krasnićija u pritvoru opravdano i tvrdi da će on do kraja izvođenja dokaza u ovom predmetu provesti pet godina u pritvoru, kao i da faktori kao što su poodmakla životna dob i zdravstveno stanje optuženog govore o tome da mera pritvora nije opravdana.⁸¹

52. Tužilaštvo u replici kaže da je tvrdnja Krasnićijeve odbrane u vezi s tim koliko će on provesti vremena u pritvoru do kraja suđenja preuranjena i da Krasnićijeva odbrana prenebregava činjenicu da je panel veoma svestan tog pitanja.⁸² Kad je reč o tvrdnjama vezanim za zdravstveno stanje, tužilaštvo tvrdi da se Pravilnikom o

⁷⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 28-31.

⁸⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 29. V. takođe izjašnjenje tužilaštva, stav 30.

⁸¹ Odgovor odbrane, stavovi 10, 14.

⁸² Replika tužilaštva, stav 8.

pritoru⁸³ g. Krasnićiju garantuje u najmanju ruku isti kvalitet zdravstvene nege kakav je na raspolaganju u zemlji domaćinu.⁸⁴

53. Panel podseća da se opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i shodno njegovim osobenostima u vreme kad se vrši ocena.⁸⁵ Po mišljenju panela, osobenosti ovog predmeta su sledeće: (i) g. Krasnici se po deset tačaka optužnice tereti za teška krivična dela prema međunarodnom pravu u čijem izvršenju je, prema optužbama, imao značajnu ulogu;⁸⁶ (ii) ukoliko bude oglašen krivim, g. Krasnićiju može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora; (iii) stalne opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) ne mogu se dovoljno umanjiti primenom objektivno mogućih alternativnih mera;⁸⁷ (iv) predmet protiv g. Krasnićija je složen;⁸⁸ (v) kako je opisano gore u tekstu, zastrašivanje svedoka je redovna pojava; i (vi) suđenje je već počelo.

54. S obzirom na te faktore, panel smatra da je produženje pritvora g. Krasnićija za još dva meseca, u konkretnim okolnostima ovog predmeta, neophodna i srazmerna mera.

55. Panel ima na umu da je starosna dob jedan od faktora koji se, prema članu 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, moraju uzeti u obzir kad se ocenjuje pitanje da li se nekom licu može odrediti mera pritvora⁸⁹ i smatra da se u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća vodi dovoljno računa o

⁸³ KSC-BD-08-Rev1/2020, *Registry Practice Direction on Rules of Detention* /Uputstvo Sekretarijata za rad: pravilnik o pritvoru/ (u daljem tekstu: Pravilnik o pritvoru), 23. septembar 2020.

⁸⁴ Replika tužilaštva, stav 9.

⁸⁵ Deveta odluka o pritvoru, stav 37; osma odluka o pritvoru, stav 42; sedma odluka o pritvoru, stav 43.

⁸⁶ F00999/A01, *Annex 1 to Submission of Confirmed Amended Indictment* /Prilog 1 uz podnesak kojim se dostavlja potvrđena optužnica/, 30. septembar 2022, poverljivo, stavovi 10-12, 32, 39-40, 44, 49, 53, 55-57, 176-177 (javna manje redigovana verzija zavedena je 27. februara 2023, F01323/A01).

⁸⁷ V. gore stavove 41-49.

⁸⁸ V. na primer šestu odluku o pritvoru, stav 59; petu odluku o pritvoru, stav 58; četvrtu odluku o pritvoru, stav 81.

⁸⁹ V. takođe petu odluku o pritvoru, stav 62; četvrtu odluku o pritvoru, stav 83; ECtHR, *Mouisel v. France*, no. 67263/01, *Judgment*, 14. novembar 2002, stav 38.

zdravlju i dobrobiti g. Krasnićija i da njegova starosna dob u ovoj fazi postupka ne ukazuje na to da je mera zadržavanja u pritvoru nesrazmerna.

56. Panel, međutim, primećuje da g. Krasnići već znatno vreme boravi u pritvoru i da je velika verovatnoća da će suđenje dugo trajati. Kao što je već navedeno,⁹⁰ i panel i strane u postupku zato moraju posebno da vode računa o tome da se postupak odvija što ekspeditivnije. Panel će u svakoj fazi postupka nastaviti da prati da li je dalji pritvor neophodan i opravdan.

V. ZAHTEV ZA DODATNE POSETE

57. Kad je reč o zahtevu za dodatne posete, Krasnićijeva odbrana tvrdi da se na taj način omogućava da se postojeći uslovi nadziranja i dalje sprovode, a da se g. Krasnićiju pritom pruži prilika da tokom sudske pauze provede više vremena sa članovima svoje porodice.⁹¹

58. Tužilaštvo u replici navodi da taj zahtev predstavlja pritužbu na uslove pritvora koji se primenjuju na sve pritvorenike i koji se u principu podnosi upravniku pritvorske jedinice i Sekretarijatu, pa tek onda nadležnom panelu.⁹²

59. Panel napominje da Krasnićijeva odbrana nije objasnila zašto je panel instanca koja bi u ovom slučaju trebalo da interveniše po pitanju zahteva za dodatne posete. Panel primećuje sledeće: (i) sekretar je taj koji je odgovoran za rukovođenje i upravljanje pritvorom i pritvorskim objektom Specijalizovanih veća;⁹³ (ii) sve odluke koje se tiču dnevnog upravljanja pritvorskim objektom donosi pre svega upravnik pritvorske jedinice;⁹⁴ i (iii) odluke o posetama u pritvorskom objektu, uključujući odlučivanje o tome ko može da dođe u posetu, kada će se one odigrati,

⁹⁰ V. na primer devetu odluku o pritvoru, stav 39; osmu odluku o pritvoru, stav 44; sedmu odluku o pritvoru, stav 46.

⁹¹ Odgovor odbrane, stav 15.

⁹² Replika tužilaštva, stav 10.

⁹³ Član 34(12) Zakona. V. takođe članove 3(5) i 41(7) i (8) Zakona; pravilo 4 Pravilnika o pritvoru.

⁹⁴ Pravilo 4(1) i (3) Pravilnika o pritvoru.

kao i odluke o ograničenjima vezanim za posete, u principu donosi upravnik pritvorske jedinice.⁹⁵ Kao što je tužilaštvo istaklo u replici, panel smatra da g. Krasnići po svemu sudeći nije podneo zahtev za dodatne posete instancama koje su prevashodno zadužene za to pitanje.

60. S obzirom na navedeno, panel odbija zahtev za dodatne posete.

VI. STEPEN TAJNOSTI

61. Budući da je odgovor odbrane podnet na poverljivom osnovu, panel nalaže Krasnićijevoj odbrani da do ponedjeljka, 24. jula 2023. podnese javnu redigovanu verziju odgovora odbrane. Panel ima u vidu da je tužilaštvo izjavilo da se ne protivi tome da stepen tajnosti replike promeni iz poverljivog u javni,⁹⁶ te će u dogledno vreme doneti odluku o tome.

VII. DISPOZITIV

62. Iz navedenih razloga, panel:

- a) **ODBIJA** zahtev Krasnićijeve odbrane za puštanje na slobodu;
- b) **NALAŽE** produženje pritvora g. Krasnićija;
- c) **ODBIJA** zahtev Krasnićijeve odbrane za dodatne posete;
- d) **NALAŽE** tužilaštvu da izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora dostavi do **petka, 25. avgusta 2023. (do 16:00 časova)**, a za dalja izjašnjenja važe rokovi predviđeni pravilom 76; i

⁹⁵ V. KSC-BD-09/Rev1/2020, *Registry Practice Direction on Detainees: Visits and Communications* /Uputstvo Sekretarijata za rad s pritvorenicima: posete i komunikacija/, 23. septembar 2020, članovi 11-12; KSC-BD-33, *Detention Management Unit Instruction on Visiting Procedures for Family Members and Other Personal Visitors* /Instrukcija Uprave pritvorske jedinice: procedura za posete članova porodice i druge privatne posete/ (u daljem tekstu: Instrukcija Uprave pritvorske jedinice), 23. septembar 2020, odeljci 6(4), 8(3), 10(2), 13(2), 14(1) i (2), 16(2), 17(1). V. takođe odeljke 2(1), 3, 4(1), 5, 6 i 8(1) priloga A (Privatne posete) uz Instrukciju Uprave pritvorske jedinice; pravilo 4 Pravilnika o pritvoru.

⁹⁶ Replika tužilaštva, stav 11.

- e) **NALAŽE** Krasnićijevoj odbrani da do **ponedeljka, 24. jula 2023.** podnese javnu redigovanu verziju odgovora odbrane.

/potpis na originalu/

Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

U ponedeljak, 17. jula 2023.

U Hagu, Holandija